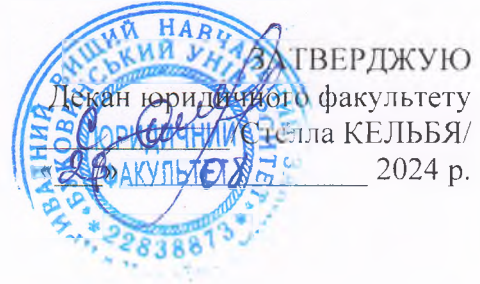

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«Складання документів з кримінального процесу»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>081 «Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>БІЛІНСЬКА Людмила Володимирівна, викладач кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/#</u>
E-mail:	<u>Ludabilinska201085@ukr.net</u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Складання документів з кримінального процесу» є вибірковою складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: практичних занять – 40 год., і самостійної роботи – 80 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: практичних занять – 8 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – залік.

Навчальна дисципліна «Складання документів з кримінального процесу» спрямована на отримання здобувачами практичних знань та навичок під час вивчення та складання документів з кримінального процесу. Вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем у сфері правоохоронної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та визначеністю умов. Отримані практичні навички здобувачами під час занять в подальшому сприятимуть правильному застосуванню норм чинного законодавства в практичній діяльності правника.

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом навчальної дисципліни – становлять питання про сутність, структуру та техніку створення документів з кримінального процесу різних груп, їх мовні особливості.

Метою викладання навчальної дисципліни «Складання документів з кримінального процесу» є закріплення, розширення та поглиблення знань здобувачами норм кримінального процесу, вироблення навиків самостійного аналізу кримінального процесуального закону, прийняття рішень у практичних ситуаціях та оволодіння методикою складання процесуальних документів.

Основними *цільми (завданнями)* навчальної дисципліни є:

- формування знань з основних положень кримінального процесу щодо документів, їх видів, вимог до їх структури і змісту, підстав складання та порядку оформлення найбільш типових процесуальних документів під час досудового розслідування та судового провадження;
- набуття вміння правильно визначати коло нормативно-правових актів, які підлягають застосуванню;
- складати основні процесуальні документи кримінального провадження з урахуванням вимог, що ставляться до них;
- логічно правильно викладати свою думку в процесуальних рішеннях;
- набуття навичок аналізу юридичних фактів та процесуальних норм, що є об'єктом професійної діяльності;
- вирішення правових проблем та застосування процесуальних норм під час складання найбільш типових кримінальних процесуальних документів;
- роботи з кримінальними процесуальними документами та виявлення в них помилок, яких припустилися уповноважені суб'єкти кримінального провадження;
- обґрунтування власної точки зору;
- правильної підготовки кримінальних процесуальних документів.

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть

знати: поглиблене вивчення актуальних проблем правового регулювання досудового розслідування, судового розгляду, апеляційного, касаційного провадження; формування правової позиції з урахуванням здійснюваної суб'єктом кримінальної процесуальної функції під час досудового розслідування, судового розгляду, апеляційного, касаційного провадження; набуття навичок складання процесуальних документів під час досудового розслідування, судового розгляду, апеляційного, касаційного провадження; звернення до Європейського суду з прав людини.

вміти: правильно визначати коло нормативно-правових актів, які підлягають застосуванню; складати основні процесуальні документи кримінального провадження; працювати з кримінальними процесуальними документами та вміти виявляти в них помилок, яких припустилися уповноважені суб'єкти кримінального провадження та висловлювати власну точку зору з цього приводу.

3. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Кримінальний процес», «Криміналістика». Синхронний, паралельний зв'язок може бути з такими навчальними дисциплінами, як: «Теорія держави і права», «Конституційне право».

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК9. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (теми 2-11).

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло (теми 1-11).

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди (теми 1-11).

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (теми 1-11).

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (теми 2-11).

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Процесуальне документування під час досудового розслідування 6 семестр

- Тема 1. Кримінальні процесуальні документи: поняття, види, загальні вимоги до оформлення.
- Тема 2. Початок досудового розслідування та його документальне оформлення.
- Тема 3. Документальне оформлення застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
- Тема 4. Порядок оформлення результатів слідчих (розшукових) дій. Повідомлення про підозру.
- Тема 5. Порядок та процесуальне оформлення закінчення досудового розслідування. Складання обвинувального акту.
- Тема 6. Процесуальні документи, що стосуються міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.

Змістовий модуль II

Процесуальне документування під час судового провадження 6 семестр

- Тема 7. Судові рішення та їх оформлення в судовому провадженні у першій інстанції.
- Тема 8. Складання процесуальних документів під час апеляційного провадження.
- Тема 9. Складання процесуальних документів під час касаційного провадження.
- Тема 10. Складання процесуальних документів при провадженні за нововиявленими та виключними обставинами.
- Тема 11. Складання процесуальних документів при виконанні судових рішень.

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Складання документів з кримінального процесу».

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни Шкала оцінювання: національна та ECTS

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Складання документів з кримінального процесу»

6-й семестр

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Здобувач повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України (зі змін., і допов.). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
4. Про практику призначення судами кримінального покарання: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003 № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03#Text>
5. Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11.12.2015 № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-15#Text> Постанова Верховного Суду від 10.07.2019 у справі № 215/4205/16-к, реєстраційний № 83025172 в ЄДРСР URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83025172>
6. Про заходи стосовно дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та при обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час кримінального провадження: Наказ МВС України від 26 березня 2013 р. - № 289/540/5.

7. Про затвердження Інструкції про порядок затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції: Наказ МВС України, СБУ, ГПУ від 26 серпня 2014р. № 872/88/537.
8. Про затвердження Інструкції про порядок створення та організації діяльності слідчих та слідчо-оперативних груп: Наказ МВС України від 18 грудня 2014 р. № 1107.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року // [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55082
10. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.
11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 р. Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-45. – Ст. 529.
12. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 62. – Ст. 2509.
13. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 51. – Ст. 577.
14. Про амністію: Закон України від 12 грудня 2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 15. – Ст. 189.
15. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.
16. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 28. – Ст. 232.
17. Збірник міжнародних договорів України про правову допомогу у кримінальних справах : багатосторонні договори / [упоряд. О.І. Шинальський та ін.]. – К. : Фенікс, 2009. – 1078 с.
18. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 101. – Ст. 3719.
19. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2012 р. № 1104 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 91. – Ст. 3697.
20. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ МВС України від 23 серпня 2012 р. № 700.
21. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування МВС України: Наказ МВС України від 9 серпня 2012 р. № 686.
22. Інструкція з організації обліку та руху кримінальних проваджень: Наказ МВС України від 6 серпня 2012 р. № 681.
23. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчиненні кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 19 листопада 2012 р. № 1050.
24. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю: Наказ МВС України від 9 серпня 2012 р. № 696.
25. Порядок взаємодії між органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури України при встановленні факту смерті людини: наказ МВС України, МОЗ України, ГП України від 28 листопада 2012 р. № 1095/955/119.
26. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ від 16 листопада 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5.
27. Про Єдиний реєстр досудових розслідувань: Наказ Генеральної прокуратури України від 17.09.2012 № 69.
28. Про затвердження змін до Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні,

виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ МВС України від 15 травня 2015р. № 568.

Основний

1. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с.
2. Кримінальний процес України: підручник : затверджено МОН України / В.М. Тертишник. 7-ме вид., доповн. і переробл.- Київ: Правова єдність: Алерта, 2017. - 839 с.
3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.
4. Барсук В.М. Стратегія і тактика захисника в кримінальному процесі : практ. посіб. / В.М. Барсук, Я.П. Зейкан. - Київ: Освіта України, 2018. - 655 с.
5. Молдаван В.В. Слідчі (розшукові) дії: навч.-практ. посібник / В.В. Молдован, А.В. Молдован. - Київ: Правова єдність: Алерта, 2019. -308 с.
6. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.

Додатковий

1. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2018. - 582 с.
2. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні: станом на 15 берез. 2019 р. - Київ: Професіонал, 2019. - 1271 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: [станом на 15 квіт. 2018 р.] / В.М. Тертишник. Вид. 15-те, доповн. і переробл. - Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 852 с.
4. Кримінальне судочинство. Процесуальні документи: практ. коментар та зразки : станом на 1 черв. 2018 р. / упоряд.: К.І. Чижмарь, Д.В. Журавльов, О.С. Дніпров та ін. - Київ: Центр учб. літ., 2018. - 183 с.
5. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві / упоряд.: Р.В. Вереша. 2-ге вид., допов. і переробл.- Київ: Правова єдність: Алерта, 2019. - 288 с.
6. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. - Северодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
7. Право на життя в контексті кримінального провадження: практика Європейського суду з прав людини та законодавство України: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. А.В. Столітній; уклад.: А.В. Столітній, С.В. Шмаленя, Я.А. Соколова-Височина та ін. - Харків: Право, 2019. - 185 с.
8. Галаган В.І. Встановлення процесуального статусу окремих осіб, які беруть участь у досудовому провадженні : монографія / В. І. Галаган, О. М. Калачова. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2012. – 212 с.
9. Даль А.Л. Тримання під вартою як запобіжний захід у кримінальному провадженні : монографія / А.Л. Даль, С.Є. Абламський; за заг. ред. О.О. Юхна; Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків : ХНУВС: Панов, 2017. - 238 с. - (Серія "Бібліотечка слідчого і детектива: учасники кримінального провадження"). – <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1898>.

10. Євдокіменко С.В. Теорія і практика судово-економічної експертизи : монографія / С.В. Євдокіменко. - Харків : Панов, 2016. - 539 с.
11. Професійно-психологічна підготовка працівників слідчих підрозділів : навч. посіб. / І.В. Жданова, П.В. Макаренко, Н.Е. Мілорадова та ін.; за заг. ред. І.В. Жданової; Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Х. : ХНУВС, 2014. - 516 с.
12. Сімонович Д.В. Проблеми структури та системності у кримінальному процесі України: стадії та окремі провадження : монографія / Д. В. Сімонович. – Харків : В справі, 2016. – 442 с. [Бібліотечка слідчого і детектива: Проблеми кримінального процесу]
13. Статіва І.І. Початковий етап досудового провадження в сучасному кримінальному процесі: український і західний контексти: монографія / І.І. Статіва; за наук. ред. В.П. Гмирка; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Дніпропетровськ : ДДУВС, 2012. - 248 с.

14. Стащак М.В. Особливості взаємодії оперативних підрозділів органів внутрішніх справ України з органами досудового розслідування під час протидії злочинам у сфері економіки // Право і безпека. - 2012. - № 5 (47). - С. 186–189.
15. Тагієв С.Р. Інститут негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесі України: теорія і практика : монографія. – Чернігів. Десна, 2015. - 511 с.
16. Уваров В.Г. Міжнародно-правові стандарти у кримінальному процесі України : монографія / В.Г. Уваров.- Харків : НикаНова, 2014. - 416 с.
17. Удалова Л.Д. Практикум з кримінального процесу. Загальна та Особлива частини : навч. посіб. / Л.Д. Удалова, В.В. Рожнова, О.В. Шпотаківська; Київ нац. ун-т внутр. справ. - К. : КНТ, 2011. - 360 с.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
2. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> - офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://mvs.gov.ua> - офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <http://www.court.gov.ua/vscourt> - офіційний веб портал судової влади в Україні
6. <http://www.scourt.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
7. <http://sc.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.
8. <http://www.sbu.gov.ua> - офіційний веб-сайт СБУ.
9. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
10. <http://www.minjust.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
11. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в Україні.
12. <http://www.police.ua> - Форум працівників МВС України.
13. <http://vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
14. <https://www.echr.coe.int> – офіційний сайт Європейський суд з прав людини.

